

СОФИЯ

▸ **Майстори на фотографията 16-то издание. Джесика Ланг. Фотографии / самостоятелна изложба / Национална галерия, Двореца, пл. „Княз Александър I“ 1 / 4 юли - 29 септември.**

Прочутата кино и театрална актриса Джесика Ланг, носителка на две награди “Оскар”, в продължение на почти две десетилетия гради кариера като художествен фотограф. Първата по рода си нейна ретроспектива в България е в рамките на платформата “Майстори на фотографията” и включва близо 120 черно-бели снимки, разкриващи интересите на Джесика Ланг, уловени от обектива на фотокамерата. Това са много лични, почти интимни произведения, създадени по време на пътувания по света.

<https://tinyurl.com/4e4rz5ve>

▸ **Недко Солаков / Завряна в ъгъла (бъдеща) изложба #4 / самостоятелна изложба / Национална галерия, Двореца, пл. „Княз Александър I“ 1 / 31 май - 1 септември.** „Проектът „Завряна в ъгъла самостоятелна изложба“ (‘A Cornered Solo Show’) започва още през 2021, когато авторът се обръща към директори и главни куратори на известни музеи с молбата да му предоставят „незначителен“ ъгъл в сградите на техните институции – ъгъл, който никога не е използван за изложби, но публиката има достъп до него. Досега са реализирани три „ъгъла“ в три европейски музея.. И трите изложби, обединени от непривично, странно, неизползвано досега ъглово пространство, разказват абсолютно различни истории, създадени специално за контекста им.“ - Ярослава Бубнова, куратор на изложбата

<https://tinyurl.com/2c4s2mt3>

▸ **Ив Тошайн / Чеиз за Марс / самостоятелна изложба / куратор Снежана Кръстева / Национална галерия, Квадрат 500, ул. „19-ти февруари“ 1 / 27 юни - 8 септември.** В центъра на самостоятелната изложба на художничката Ив Тошайн е мащабната инсталация „Чеиз за Марс“. Тя ще бъде показана за първи път в България в зала 19 на Квадрат 500, където е съхранена антична гробница от IV век.

Заглавието “Чеиз за Марс“, като под Марс се има предвид Богът на войната, следва неоплатоническата идея за покоряването на войната чрез вяра и любов. Произведението с размери 5 x 4 м наподобява килим, “изтъкан” от 2 000 стоманени шурикена. Инсталацията съчетава противоположни по смисъл елементи – хладно оръжие, традиционно асоцииращо се с война и насилие и кръст като символ на вярата. Творбата, в която всяка звезда е изработена изцяло на ръка, е символичен дар от художничката за Бога на войната Марс, акцентирайки върху разгарящите се в световен мащаб военни конфликти.

<https://nationalgallery.bg/bg/exhibitions/iv-toshain-trousseau-for-mars/>

↪ **Бистра Лъшевалие / ретроспективна изложба / куратор Яна Братанова / Национална галерия, Квадрат 500, ул. „19-ти февруари“ 1 / 16 юли - 20 октомври.** Националната галерия продължава своята мисия и политика да запознава публиката с автори от български произход, получили професионално признание извън границите на страната. Бистра Лъшевалие е сред малцината съвременни концептуални творци с международно присъствие. Ретроспективната експозиция представя за първи път у нас изкуството на авторката. Показани са знакови скулптури, обекти, рисунки и инсталации от ателието на Бистра Лъшевалие и колекцията на Дарителския фонд „Enseigne des Oudin“ в Париж. Сред включените емблематични серии е и непоказваната мащабна инсталация „След“ (2024), изцяло съобразена с пространствените характеристики на изложбената зала. <https://tinyurl.com/2xf3v5rk>

↪ **Стената Vol. 5: Филипина Стаменкова / Отражения / сайт-спесифик инсталация / куратор Мартин Косташки / Национална галерия, Квадрат 500, вход от бул. „Васил Левски“ / 6 юни 2024 - 31 май 2025.** Петото издание на проекта „Стената“ на Националната галерия представя сайт-спесифик инсталацията „Отражения“ на художничката Филипина Стаменкова. Авторката споделя: „Когато посетителите стигнат до тази стена, виждат себе си отразени в огледалото и така заемат централно място в инсталацията. В контекста на архитектурата и екстериора, огледалата запазват магическата способност да огъват, изкривяват, разширяват и преобразуват образите, а чрез тях и нашето възприятие за тях и връзката ни с обитаемото пространство.

<https://nationalgallery.bg/bg/exhibitions/the-wall-vol-5-filipina-stamenkova-reflections/>

↪ **J. Pank / Игрите / самостоятелна изложба / Софийски арсенал – музей за съвременно изкуство, бул. „Черни връх“ 2 / 7 юни - 21 юли.** Изложбената зала се превръща в своеобразна арена – място на олимпийските игри, в които играчът е един и същ. Изненадващо е жена с големи очи, светнал поглед, плътни, сочни устни, миловидно личице – все наложени от рекламната индустрия стереотипи. Този комиксов персонаж се среща често в изкуството на J. Pank, но в контекста на настоящата изложба приема ново значение за мястото на жената в спорта.

<https://nationalgallery.bg/bg/exhibitions/j-pank-the-games/>

↪ **Трудът. Когато се наливаха основите / групова изложба / Музей на изкуството от периода на социализма, ул. „Лъчезар Станчев“ 7 / 20 юни - 24 ноември.** Изложбата се фокусира върху една от най-важните теми в изкуството на социализма – трудът. Сред авторите на включените творби на живописата, скулптурата, графиката и приложните изкуства се открояват имената на Илия Петров, Дечко Узунов, Стоян Сотиров, Никола Танев, Стоян Венев, Екатерина Савова-Ненова, Александър Поплилов и др. Могат да се видят както класически образци на социалистическия реализъм, така и неизвестни и непоказвани произведения. <https://nationalgallery.bg/bg/exhibitions/labour-when-the-foundations-were-laid/>

↪ **Надежда Олег Ляхова / Съхранение / самостоятелна изложба / Къща музей „Вера Недкова“, ул. „11-ти август“ 2 / 15 февруари - 13 септември.** Започналата през 2019 програма „В дома на Вера Недкова“ продължава представянето на съвременни автори в пространството, изпълнено със спомени и свидетелства за интелектуалното и творческо присъствие на художничката. Изложбата на Надежда Олег Ляхова е преосмисляне на значението и смисъла на времето и паметта, на събития и факти, един личен

прочит и задълбочено изследване на темата за съхранението на музея като институция.

<https://nationalgallery.bg/bg/exhibitions/nadezhda-oleg-lyahova-preservation/>

▸ **Изложба на номинираните художници за Наградата за съвременно изкуство БАЗА 2024 / групов изложба / Куратор Марина Славова / Софийска градска художествена галерия, ул. „Гурко“ 1 / 23 юли – 8 септември.** Тазгодишното издание на наградата за съвременно изкуство БАЗА представя проекти на Александър Лазарков, Диана Бункин, Кристина Ненова, Невелин Иванов, rawlab (Радина Йотова и Рослана Йотова) и Цветомира Борисова. Наградата за млад художник е основана за първи път през 1990 г. в Чехия от създателката на Фондацията за гражданско общество (САЩ) Уенди Люерс по инициатива на Вацлав Хавел. Днес тя съществува в дванадесет държави от Централна и Източна Европа, обединени в Международна мрежа за награди за млади художници YVAA. Наградата се състои от двумесечен творчески престой в Residency Unlimited, Ню Йорк, както и от самостоятелна изложба в галерията на ИСИ-София. <https://tinyurl.com/yxwstheb>

▸ **Срам и вина / групов изложба / Галерия Васка Емануилова, бул. „Янко Сакъзов“ 15 / 25 юни - 6 септември.** Изложбата представя нови произведения на петима млади български художници: Мария Налбантова, Мартин Пенев, Мартина Вачева, Невена Екимова, Радостин Седевчев, които са създадени специално за проекта в галерия „Васка Емануилова“. Това е втората част от трилогия на кураторката Галина Димитрова-Димова („Страх и любов“, 2023 и „Грижа и изцеление“, 2025 г.), в която се разглеждат съвременните разбирания и размишления по тези изконни човешки чувства и взаимоотношения. Интересът към темата за срама и вината идва от намерения момент, в който българското общество се разкъсва между стереотипи и модели на поведение, които отразяват неизказаните истории и травми от социализма и прехода в страната. <https://fb.me/e/5Jmc7Njuu>

▸ **Самоопределения на скулптурата / групов изложба / СБХ, ул. „Шипка“ 6 / 4 - 31 юли.** „По случай своята 70-годишнина известният български скулптор Иван Русев инициира проект, фокусиран върху базисните условия на скулптурата. Иван Русев избира да покани малка група автори от различни поколения, които споделят отстранено наблюдение към себе си и изследват изкуството като форма на мисловни действия, подчертаващи процеса на самоопределяне на творческия акт. Проектът „Самоопределения на скулптурата“ търси и описва нов вид пространство в изкуството на скулптурата. Авторите в изложбата представят художествени стратегии с акцент върху процесите на самоопределяне на ниво автономна мотивация и вътрешно регулиране на границите на изкуството.“ - Петер Цанев, куратор <https://tinyurl.com/ajdrth8k>

▸ **Хуан Пабло Масиас и Камен Стоянов / Машини, текстове, гласове / съвместна изложба / Институт за съвременно изкуство – София, бул. „Васил Левски“ 34 / 25 юни – 22 юли.** Изложбата „Машини, текстове, гласове“ събира творбите на Хуан Пабло Масиас и Камен Стоянов, които се интересуват от анархистката философия и наследство ѝ в наши дни. Изложбата включва нова творба на Масиас: нов брой на издателския му проект TIEMPO MUERTO, списание за свободна преса, отпечатано в 1000 екземпляра. Инсталацията на Камен Стоянов разгръща резултатите от изследванията му върху българския анархист Георги Константинов, който през 1953 г. взривява паметника на Сталин в Борисовата градина в София. Изложбата е част от Living Together / Живот заедно, програма за художествени изследвания и артистична продукция, курирана от Катя Ангелова и Лукреция Чипители. <https://tinyurl.com/2f3vr8tr>

▸ **Dog Days / групов изложба / куратор Марина Славова / Галерия Структура, ул. „Кузман Шапкарев“ 9 / 6 юни - 31 юли.** „Тази изложба не е нито за лятото, нито за кучета. Тя има за цел да разгледа сложната и често объркваща връзка между език и значение, да изследва комплексността и нюансите на словесното изразяване и да наблюдава дълбокото влияние на езиковите структури върху мисълта. Заглавието никак не е случайно, защото именно невъзможността на абсолютния превод

най-ясно подчертава неспособността на езика да предаде пълнотата на човешкия опит.“ - Марина Славова. С участието на Виктор Петров, Димитър Солаков, Калин Серапионов, Правдолюб Иванов, Руди Нинов, Самуил Стоянов, София Грънчарова. <https://tinyurl.com/u9phmn57>

– **Лиза Мари Шмид и Александру Михай Будеш / 30 години оптимизъм / съвместна изложба / Гьоте-институт, ул. “Будапеща” 1 / 20 юни - 20 август.** Гьоте-институт България представя гостуващата изложба „30 години оптимизъм“ на Лиза Мари Шмит (Германия) и Александру Михай Будеш (Румъния). В нея артистите рефлексират върху падането на комунизма в Румъния, продуктивния имидж на Майкъл Джексън и капитализма с две лица. Заглавието на проекта (оригинално: 30 de ani de Optimism) идва от рекламна кампания на Coca-Cola в Румъния от 2021 г., която отбелязва падането на комунизма и навлизането на продуктите на Coca-Cola. По своеобразен начин Майкъл Джексън е една символична фигура – западен продукт с лъчезарна аура на светец, който привидно носи със себе си дългоочакваната свобода. <https://tinyurl.com/mwaftrrz>

– **Девет слона / лятна програма за изкуство в града / Swimming Pool, ул. „Цар Освободител“ 10 и други локации / 11 – 21 юли.** „Девет слона“ е лятна програма за изкуство в града, която ще се проведе за първи път в София. Екипът на Swimming Pool заедно с артисти, автори, изследователи, експерти и жители търси да разкаже града по един нов и необикновен начин със събития в различни квартали на София. Пълна програма и информация <https://devetslona.art/programme/>

– **УЛТРАФУТУРО (Боряна Росса и Олег Мавроматти) / Огледалото на вярата 2004-2019 / самостоятелна изложба / Галерия Credo Bonum, ул. „Славянска“ 2 / 10 - 28 юли.** Проектът изследва дискусията за това доколко гените определят човешкото поведение (генетична детерминация) и критикува представянето в медиите на изследванията в областта на биологията, разглеждайки различни социални, културни и религиозни гледни точки. В свят, в който социалните мрежи често печелят повече доверие от научните източници, авторите искат да покажат как представянето на научните изследвания в медиите влияе на отношението ни към тях, дори и това описание да няма общо със самата наука. <https://tinyurl.com/2s3ssys7>

– **Стела Василева / Verticality (and other spatial orientations) / самостоятелна изложба / куратор Бояна Джикова / Галерия +359, ул. „Галичица“ 13А / 18 юни - 27 юли.** “Работата на Стела Василева е едновременно отговор на формата на галерията, попила в нейното тяло, а след това пренесена в художествена творба, но и такава, която препраща обратно към кулата. Работата е своеобразна покана за задълбочено осмисляне на начина, по който възприемаме архитектурното пространство - използвайки всичките си сетива, но и динамично - в зависимост от позицията на публиката по етажите и смяната на перспективата, творбите и придобиват ново значение. Тяхното действие е двустранно - през работите от стъкло, метал и индустриални материали, сградата на галерия +359 се пречува и променя, така изравнявайки (помирявайки?) галерия и творба, тук в органична връзка.” - Боряна Джикова <https://fb.me/e/4EMRA7ThK>

– **Харита Асумани / Добри момчета / самостоятелна изложба / куратор Симеон Василев / Галерия Little Bird Place, ул. „11-ти август“ 7 / 1 - 21 юли.** “Във феминистката теория „мъжкият поглед“ е актът на изобразяване на жените във визуалните изкуства и в литературата от мъжка гледна точка, която представя жените като сексуални обекти за удоволствието на хетеросексуалния мъж зрител. Погледът на мъжа върху женското тяло е инстинктивен, завладяващ. Мъжът гледа, жената е гледана. Ролите в новата изложба на Харита Асумани „Добри момчета“ са сменени. Жената художник наблюдава и рисува по спомените си мъжете, оставили следа в живота ѝ. Те са ефимерни образи, базирани на реални хора, портрети на мъжете, които в някакъв момент са въздействали романтично, окривляващо и еротично на авторката. Към петте картини в изложбата можем да чуем и аудио с личните истории и преживявания на Харита, канейки ни още веднъж да се потопим в нейните романтични спомени. И да гледаме заедно, добрите момчета.” - Симеон Василев <https://fb.me/e/6AxSQeDZ9>

↯ **Румяна Карастамова / Neon Flowers / самостоятелна изложба / Галерия Аросита, ул. „Врабча“ 12Б / 19 - 31 юли.** „Изображенията в тази изложба са банални – цветя и жилищен блок. Но не е ли баналността едно от най-големите препятствия в живота? Колко лесно се свиква с еднообразието и битовизма? Можем ли да намерим наслада по пътя от работното място до дома? Отговорът на тези въпроси се опитвах да потърся в собственото си динамично, но еднообразно ежедневие. Рисувах един и същи обект многократно – блокът, който виждам през прозореца на кухнята. Гледам го сутрин, докато си правя кафето, по обяд, следобед, привечер, нощем. Опитвах се да уловя на хартия не само как се променят цветовете му в различните части на деня, но и как влияе моето емоционално състояние. В 30-те изображения прозират нюанси от ежедневието ми – от радост и вдъхновение до отчаяние и досада.” - Румяна Карастамова <https://tinyurl.com/5dmj8t4p>

↯ **Янис Пантелидис / Невидими граници / самостоятелна изложба / Куратор Ираклис Папайоану / Галерия Синтезис, бул „Васил Левски“ 55 / 25 юни – 23 юли.** Изложбата представя три серии на фотографа Янис Пантелидис обединени от темата за невидимите граници. “Какъв е пейзажът на местата, където свършва националният суверенитет? Осезаем ли е преходът при преминаването на често невидимата граница? Пейзажната фотография на Пантелидис изглежда тиха, но носи жизненоважна тежест. Той винаги организира своите фотографски сесии при облачно небе, с което избягва острите сенки и позволява плавен прочит на фините детайли. Оригиналният подход на Пантелидис разглежда границите в рамките на други разделителни линии, и ни подтиква да се замислим върху различните форми на невидими граници – особено в настоящия исторически момент, в който сме дълбоко потопени в една смътно глобализирана и изцяло дигитална епоха.” - Ираклис Папайоану <https://tinyurl.com/3mdk8c4r>

↯ **Rosie Eisor / Beast / самостоятелна изложба / КО-ОП, ул. „Триадица“ 5 / 4 – 28 юли.** Чрез техниките тъфтинг и ръчно шиене при изработването на килими, Rosie Eisor представя специално създадени за изложбата текстилни произведения. Персонажите-страшилища, напомнящи образите на легендарни, а понякога и фолклорни същества, са своеобразно продължение на работата ѝ. Чрез тях, тя отвежда зрителя на пътешествие, преминавайки през библейски и митични реалности, преплетени с феми пауър поп хорър стилистика. Реални или плод на въображението, зловещи, феминизирани, но все пак познати и близки, зверовете на Rosie Eisor напомнят за света и неговата отсъстваща хармония по един мек и пухкав начин. <https://tinyurl.com/ys4zs5wr>

↯ **Лекси Фльор и Лазар Въздухарев / Заплаха от ракети / съвместна изложба / Галерия Пунта, ул. „Дунав“ 13 / 11 юли - 3 август.** “Заплаха от ракети” е десетканална видео инсталация с кадри, които проследяват пътуването на двама млади артисти - Лазар Въздухарев и Лекси Фльор, в една почти съседна на България страна, докато тя е във война. Докато по периферията на Украйна текат сражения, градовете са обстрелвани с далекобойни ракети и цялата държава е в режим на тока, животът продължава да тече - хората ходят на работа, на кафенета, на плаж и на изложби. Те са се адаптирали, така да се каже, напълно - повечето дори не обръщат внимание на ежедневните аларми, призоваващи жителите да се покрият. Със своето пътуване Въздухарев и Фльор целят да изправят публиката си “лице в лице” с реалността на тази обстановка, да я срещнат с истинските хора през директно предадените ѝ истории и чувства. <https://fb.me/e/fviz861F0>

↯ **Елена Калудова / Много те обичам / виртуална самостоятелна изложба / Галерия Галерия, Площадка, ул. „Елисавета Багряна“, срещу Агенция по вписванията / 8 март - 1 септември.** Изречението „Много те обичам“ е сред най-често използваните от извършителите на домашно насилие срещу жени, за да оправдаят поведението си. Това е магическо заклинание, което трябва да накара всички проблеми да изчезнат. Фигурата в „Много те обичам“ танцува празничен сватбен танц в разширената реалност сред нас, посочвайки тази друга реалност, мисълта за която не допускаме в ежедневието си. „Много те обичам“ е обвинение в неуспеха на обществото. <https://www.gallerygallery.space/bg/elena-kaludova-mnogo-te-obicham>

ПЛОВДИВ

– **Лабиринт / групова изложба / Галерия Капана, ул. "Райко Даскалов" 29 / 6 - 24 юли.** Експозицията представя дипломните проекти на шестнадесет бакалаври и магистри от специалност "Графичен дизайн и фотография" на пловдивската Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство "Проф. Асен Диамандиев". С участието на Анастасия Полякова, Антонина Комендарова, Атанас Димитров, Божидар Костадинов, Велин Налбантов, Георги Андонов, Даниела Георгиева, Деница Иванова, Димана Галин, Елина Йорданова, Златина Джамбазова, Илияна Кирякова, Кристиана Сребрева, Стоян Стоянов, Тихомира Такучева, Цветелина Георгиева, Цветислава Славова и Христо Бонев.

<https://galleryplovdiv.com/bg/izlojbi/labirint>

– **Любен Зидаров (1923 - 2023) / ретроспективна изложба / Градска художествена галерия Пловдив, Зала за временни експозиции, ул. "Княз Александър I" 15 / 27 юни - 30 септември.**

Настоящата камерна експозиция е съставена от илюстрации към девет различни книги от колекцията на Националната галерия, неотдавна показани в рамките на ретроспективната изложба на автора "Сто Години" в галерията на СБХ в София. Творчеството на Любен Зидаров продължава осем десетилетия. Голяма част от илюстрираните класики излизат в по няколко издания през годините, всеки път с нови, развити варианти на илюстрациите – нещо като запазена творческа практика на художника – да „остарява“ и помъдрява заедно с илюстрираните от него произведения.

<https://galleryplovdiv.com/bg/izlojbi/liuben-zidarov-1923-2023>

ВАРНА

– **Модернистите на XX век / групова изложба / Градска художествена галерия Варна, ул. „Любен Каравелов“ 1 / 27 юни - 27 юли.** Изложбата представя графични творби на художници белязали културата на XX век като Пабло Пикасо, Салвадор Дали, Марк Шагал и Хуан Миро. Организатор на събитието е галерия „Vivacom Art Hall Oborishte 5“, която за първи път от своето създаване представя своята емблематична изложба от частната си колекция „Модернистите на XX век“ извън българската столица. Много от творбите, включени в изложбата, са част от постоянните колекции на световни музеи и галерии. Някои от картините идват от престижното Ателие „Мурло“ в Ню Йорк, което е работело с най-прочутите творци през последния век. То е и най-големият в света издател на оригинално графично изкуство. <https://tinyurl.com/59my96rx>

– **Николай Николов (1950 - 2004) / ретроспективна изложба / куратор Румен Серафимов / Градска художествена галерия Варна, ул. „Любен Каравелов“ 1 / 9 - 29 юли.** Николай Николов е един от художниците, оформили облика на българското графично изкуство през 80-те и 90-те години на XX век. "Тези артисти внасят много по-модерен дух на изразяване, като се противопоставят на естетическите норми на тогавашната тоталитарна култура. След завършването на художественото си образование в сферата на графичните изкуства, Николов попада във възможно най-добрата творческа общност – художниците от легендарния ателиен център "Вулкан" в красивия морски град Варна, които тогава създават новаторско изкуство с висок вкус, ярки идеи и изключителен професионализъм." споделя още кураторът Румен Серафимов. <https://tinyurl.com/yt9w7mj9>

ВЕЛИКО ТЪРНОВО

▸ **Фестивал 48 часа Варуша юг '24 / 16 - 18 август.** През третия уикенд на август ще се проведе третото поредно издание на фестивала “48 часа Варуша юг”. Дотогава в квартала предстоят множество срещи, разговори, доброволчески акции, градски намеси и намиране на още съмишленици, които да се присъединят към каузата за опазване и развитие на квартал Варуша юг. Проекти и пълна програма на събитията на <https://tinyurl.com/2tw4dstt>

АРТ КАРИЕРА

▸ **Отворена покана : награда за млади арт критици AICA / Краен срок за кандидатстване 18 август.** Свои текстове могат да изпратят критици от цял свят (коментатори, куратори, преподаватели) в началото до средата на кариерата си, пишещи за вестници, списания, телевизия, радио, интернет. Конкурсът е свързан с тазгодишната тема на ежегодния конгрес на Международната асоциация на арт критиците “Превръщайки се в машина, устоявайки на изкуственото. Изкуство в сегашно време”. Повече информация за конкурса на <https://aicainternational.news/agora/call-incentive-prize-for-young-art-critics>

[Абонирайте](#) се за *artnewscafe* бюлетин

Издава: Фондация „Отворени Изкуства“

▸ селекция на новините : Десислава Милева

▸ лого: Недко Солаков

▸ корица: снимка © Alexandru Mihai Budeş & Lisa Marie Schmitt в изложбата „30 години оптимизъм“, Гьоте-институт, ул. “Будапеща” 1, София, 20 юни - 20 август.